

C U N S T - P S

Ko van Velsen / Hein Walter

Tekening en tekst

sociaal-maatschappelijk

geëngageerd

K u n s t e n a a r s

V e r e n i g i n g

F l e v o l a n d

CUNST – PS

Ko van Velsen is bij de meeste mensen bekend als schilder van stille landschappen. Zo heeft hij al heel veel schilderijen gemaakt van de Oostvaardersplassen – grijzen, vlakken, wolkenpartijen.

Ko heeft ook een andere kant! Zijn Facebookvrienden kennen die kant. Dagelijks plaatst hij schetsachtige lijnen die samen een figuur vormen. Onder zo’n figuur schrijft hij een korte, kernachtige zin die past bij de sfeer of de emotionele staat waarin de figuur zich bevindt. Zoals ‘met het verkeerde been uit bed gestapt’, bij een tekening van een figuur die een beetje in de knoop zit.

Van tijd tot tijd maakt hij een grote tekening als reactie op een grote maatschappelijke gebeurtenis, zoals de moord op Pim Fortuyn, de bankencrisis of een aanslag die veel los maakt. Ik heb me laten inspireren door tien van deze tekeningen tot het maken van een gedicht. Ze verklaren, leggen uit en geven in woorden kleur en betekenis aan de tekeningen die van zichzelf al vol betekenis en kleur zaten. Volledig overbodig dus eigenlijk, deze teksten, maar ik hoop desalniettemin dat u ze waardeert.

Ik wens u, natuurlijk ook namens Ko, veel kijkplezier,
Hein Walter

Inhoud

Elf september

De grote visvangst

God zij met ons

Nul2elf Theo

Het oog van de naald

Ga nu maar rustig spelen

Beslan School 1

De linkse hobby

De overheid

Zes mei

Elf september

Zie het leven van de mens op aarde,
van Adam en Eva tot de man

die, als was hij zelf een bebaarde god,
de schepping met liefde omarmt

en dolgraag vernietigt – Bin Laden.
Hij heeft de blote dij van Eva vast

en verlekkert zich op de maagden
die hij zichzelf heeft beloofd.

Eva, die een goede verleiding best waardeert,
weet met zijn aanraking niet goed raad.

Het kind aarzelt niet, die pakt wat ie kan,
of het nu een appel is of een Kalasjnikov.

Daar stort al de eerste Boeing omlaag,
de torens van het paradijs worden geslecht.

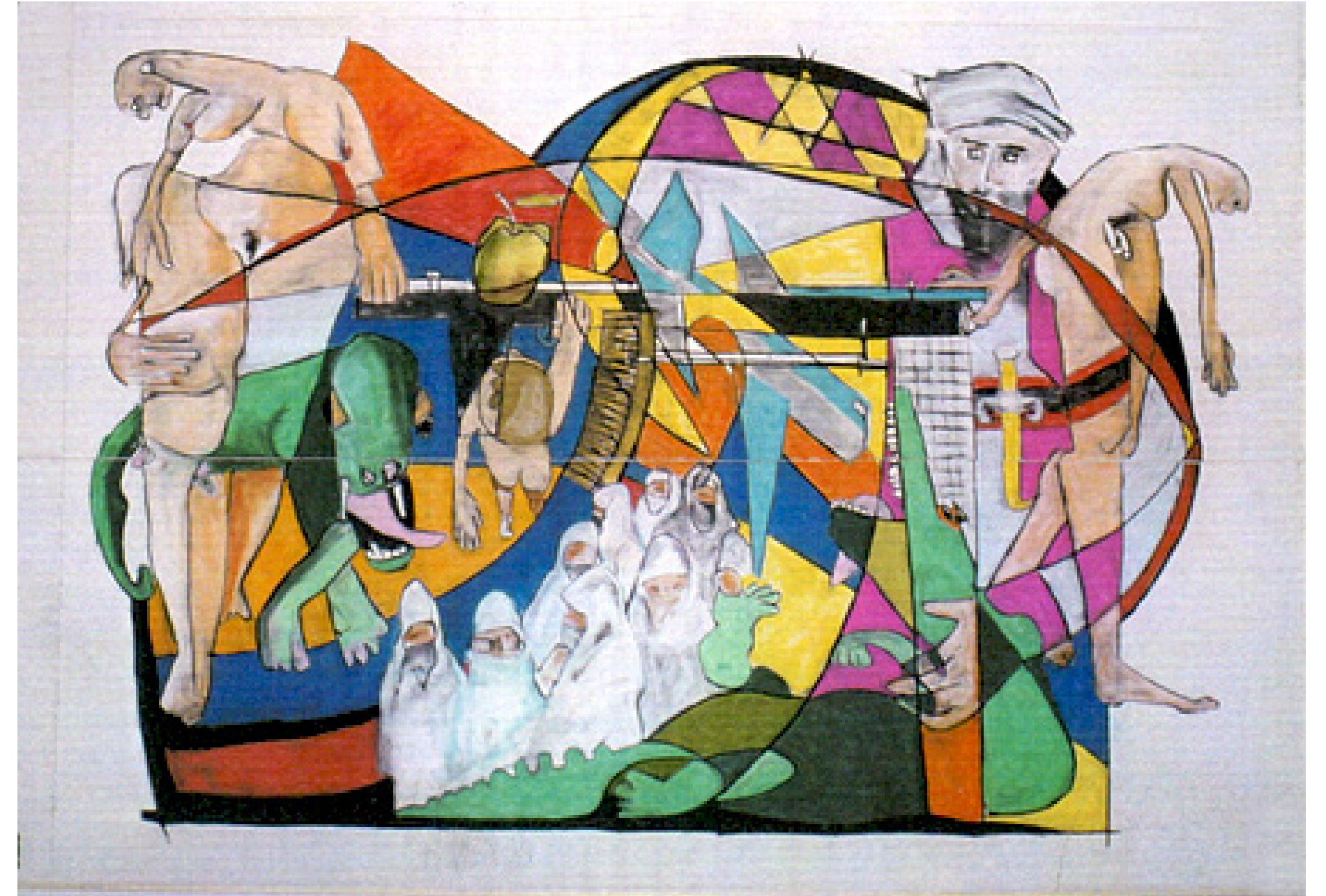
We zijn in gevecht.
Wie is onschuldig? Wie is onnozel?

In de chaos die ontstaat, ontsnapt het beest;
nu is niemand meer veilig. Hij hapt

naar alles wat valt ... of staat.
Oost en west, we krijgen het te kwaad.

Als los is het beest in de mens,
dan is niets en niemand meer vrij.

Zelfs het papier waarop de boodschap is gekrijt,
wordt verscheurd - en dat is echt gebeurd!

De Grote Visvangst

Het roofblauw vangt op machinale wijze vis,
net buiten de territoriale wateren,

net binnen grenzen van de wet,
zodat het internationaal legaal is.

De donkerblauwen in hun prauwen vissen
achter het net, zij vangen bot – *nada*.

Hoe kan dat nou, veinzen de lichten.
Ze huilen namaaktranen en zien het

als hun plicht een onderzoek te gelasten –
dat duurt vijf jaar.

Graatmagere mannen en vrouwen
staan aan de kant van hun lege kust.

Ze verliezen hun kroost.
Ze gaan van honger dood.

Twee jaar later een conclusie:
de wetenschap ziet geen relatie

tussen het verdwijnen van de primitieve visserij
en de Hollands moordende vraatzucht.

Het blanke blauw rooft verder
tot de zee rond Afrika leeg is.

Dan varen ze door naar Australië,
om daar het water te industrialiseren.

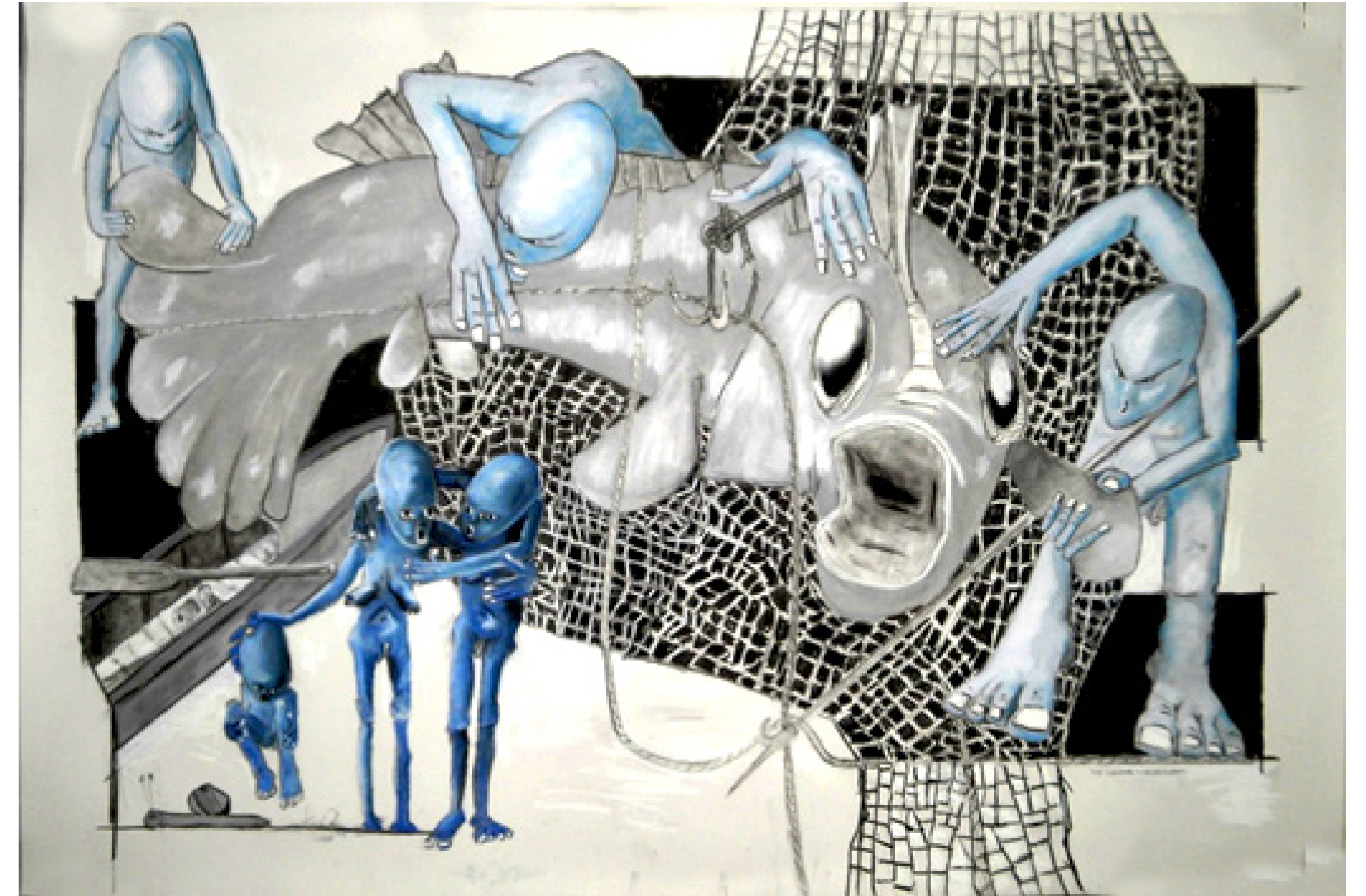
Ze schrapen de naam van hun schip,
Margiris, en dopen het,

in schoonschrift geschreven, *Abel Tasman*.
Dat doen ze om de Aussies te behagen.

Maar gelukkig zijn ze daar slim.
Ze trappen er niet in.

Moraal van het verhaal:
Ook al doe je het legaal,

verbras niet het natuurlijk kapitaal.
De vis wordt duurbetaald!

God zij met ons

Het gepeupel, naakt en armoedig,
draagt de tafel waar de rijken aan werken,

die zó hun best doen om hun rijkdom te wegen.
Ze meten en schrijven, ze tellen en weten.

Het geld verdeelt de wereld:
boven de hemel en de hel daar beneden,

waar geduwd wordt, genaaid en gescholden –
niet bepaald De Hof van Eden.

God zij met ons, staat op de gulden,
maar wie kan dat nog lezen?

De regenten, zoals Rembrandt ze verbeeldde,
steunen en zwoegen in orde en eenheid.

Zij zijn voorbeeldig. Als het zou moeten,
dan gaven ze op wat ze hadden,

dan droegen ze vodden om in armoe te sterven,
zoals Van Rijn het ze voordeed.

Hun vroomheid en aandacht zijn edel.
Niet het klagende zweet van de armen,

zij die leven in chaos. Als ze konden,
dan klommen ze naar boven,

over de rug van een ander.
Zoals die ene dat deed, die Picasso.

Hij schilderde wanhoop en misdaad
maar leefde in weelde.

Ratten zijn het, geniepig en laag
bij de grond, van generlei waarde.

Het staat op het geld,
dus je kunt het geloven:

God zij met je. Maar had je de keus,
dan koos je voor boven.

Nul2elf Theo

Op 2 november 2004 werd Nederland beroofd
van het laatste stuk geloof in de goedheid

van mensen. Het was een film, kon je denken,
heftig en schokkend, maar het was echt.

Theo van Gogh was dood. Vermoord
door een man met een baard.

Fin du siècle, zullen we zeggen over zestig jaar,
een crisis die doodnormaal is rond de wisseling

van twee eeuwen, met deze keer de moord
op Pim Fortuyn en de aanslag op de Twin Towers,

maar wij die het zagen, schrokken ons te pletter,
dat hij daar lag op straat, met een boodschap

in zijn buik geprikt gericht aan alle varkens,
jij en ik, die niet in de Koran geloven.

Ik beledig liever niet en geitenneuker
zou ik niemand noemen, maar ik verdedig

wel de vrijheid van verkeerde woorden.

Zoek je de grens op, dan ontmoet je het strafrecht.

We zijn nu jaren verder en volwassen;
realistisch en soms hoopvol, maar vaker verbitterd.

Kinderlijk lachen zijn we verleerd,
onbevangen en nieuwsgierig zijn we echt niet meer.

Blijf een kind zolang je kan.
Droom, speel, fantaseer... maar wordt geen man.

Hou de schellen voor je ogen,
de werkelijkheid heeft ons al te vaak bedrogen.

Het oog van de naald

Op 11 maart 2011 sloeg de zee op hol
en werd Japan getroffen door een ramp.

Wij in het Westen schrokken heus!
Van de doden ook, maar vooral

van de onveilige kerncentrales
die zomaar kunnen smelten.

We staken onze knokige hand uit
om te helpen, maar de alledaagse drukte

trok weer snel de aandacht. We leven
nu eenmaal achter een schutting;

de wereld is vol grenzen en we gluren
graag in de tuin van de burens

maar alleen als het gras daar groener is,
of als de buurvrouw topless ligt te zonnen.

We haalden opgelucht adem en spraken
voor het oog van de wereld van een naald

en hoe de hele situatie ons zo raakte.

Maar toen de camera's verhuisden

naar andere oorden van ellende, maakten
we onze woorden vuil aan andere zaken.

De mensheid is een verzameling groepen.
Het ene land voelt zich nauwelijks geroepen

om het andere te helpen. Voor het wereldlijk gevaar
zijn we duidelijk nog lang niet klaar.

Ga nu maar rustig spelen

Het leven is een speeltuin
en wij zijn het kroost dat vrijuit

zwiert, schommelt en giert.
Gelukkig zijn er mensen

die behoeden, die zorgen
dat we ons niet deren.

's Avonds, als we moe zijn
van het rennen, leggen we ons

te ruste op een kussen.
Ga nu maar rustig slapen,

sussen ze, diezelfde lieden
die bij daglicht heel goed letten

op de kansen die er komen.
Die heus gevaar zien

maar dat niet zeggen,
want een gewaarschuwd mens

telt voor twee – dat
moeten ze juist niet hebben.

Het was op een mooie avond in '36,
dat minister-president Colijn

zoiets zei; vier jaar later
viel de vijand binnen.

Wees blij, zoals een kind dat kan,
speel en vaar op golven van geluk,

hou wel altijd een oogje open –
er zijn schapen, maar ook wolven.

Beslan School 1

Op School Nummer 1 in de Russische stad Beslan werden op 1 september 2004

elfhonderd kinderen gegijzeld. De meesten van hen waren die dag voor het eerst naar school gegaan.

Het was een feestdag, Dag van Kennis. Ze hadden zich er op verheugd; ze waren vol spanning

van huis gegaan met het broodtrommeltje dat ze speciaal van hun ouders hadden gekregen,

gevuld met extra lekkere boterhammen. De meesten hadden nieuwe kleren aan

en werden vergezeld door broers en zussen, vaders en moeders.

Allemaal waren ze blij en opgetogen, totdat ruim dertig gewapende mannen en vrouwen

de school binnenstormden. Twee dagen later greep de Russische veiligheidsdienst in.

Volgens officiële bronnen vonden 344 mensen daar de dood, waaronder 186 kinderen.

De ouders dragen de lichamen van hun kinderen, diep bedroefd en zonder woorden.

De daders kunnen we niet verdragen, we drukken ze weg, zo ver mogelijk weg.

Terroristen zijn het, gestuurd door ego en drang naar macht. Ze zijn aan het goede tegengesteld.

We willen ze niet zien, maar – wie zijn het? Misschien slachtoffers van eerder geweld?

Het geslagen kind van vandaag loopt de kans om de dader van morgen te worden.

Zolang we niet leren om daden te vergeven, zal de mensheid niet in vrede samenleven.

De Linkse Hobby

De wereld is vol zin en vol klanken, smeug geolied
klinken de trommels, de snaren, het koper.

De jeu van het zijn, vibraties, beweging en alles.
Dansen willen we, zingen en spelen.

Noem het links of rechts,
wat kan het ons schelen,

zolang het maar gonst en sjanst,
galmt en saaiheid overstemt.

Noem het hinder of bandruis, wat zou het,
het krikkrakt en tikt, het bruist en het bromt

dat het een lust heeft. Vals of helder,
schetter en schater of zuiver,

het kan en het zal, want we doen het
met geestdrift en hartstocht.

Stel je voor, een wereld zonder linkse hobby's:
stil, kaal en gortdroog, het leven hield zijn snater.

Maar vrijheid blijft een sater! Het licht en steekt
tegelijk zijn penis en middelvinger naar je omhoog.

De Overheid

De meerderheid, dat zijn de meesten.

Zij doen mee met leven, zij varen wel,

zij staan in het centrum en doen ertoe.

De minderheid, meer of minder,

dat zijn de lieden die dreigen uit te vallen.

Uitschot. Hun leven hangt aan een draadje

buiten het kader. Maar we houden ze

bij de les, we laten ze niet los.

Ze zijn nodig als contrast, door hen te kleineren

klopt de meerderheid zichzelf op de borst.

Wat overblijft is de overheid.

Dat lijkt een taalgrap en dat is het ook.

Maar wie door het oog van het woord kijkt,

ziet de wereld zonder humor.

De overheid is geen mens

en geen mens is de overheid.

Dus er is niemand

die verantwoordelijkheid neemt

voor wat de overheid doet.

Of het nu zuur is of zoet.

De overheid is een organisme,

een wezen van buitenstaanders.

Is het je goed gezind, dan is ie zachtvaardig

en menslievend. Beschouwt het je als vijand,

dan is hij venijnig en gevaarlijk.

Hij kan steken en bijten.

In een echte samenleving doet iedereen mee;

we hebben allemaal verantwoordelijkheden

en een allemaal taak. Geen nummers of functies,

maar mensen die beslissen in samenspraak.

Zes mei

Het was zes minuten over zes,
zondag zes mei - alsof de duivel zelf

Volkert van der Graaf had ingefluisterd,
doe het, de zessen staan nu goed.

En hij schoot.

Pim Fortuyn was dood.

Ons land kunnen we verdelen
in voor 2007 en erna.

Weet Vrouwe Justitia raad?

Ze meet de afstand tussen daad

en slachtoffer, maar ze ziet echt niks
met die doek over haar kop!

Ook de rechters zijn blind
maar ze kunnen zeiken!

Terwijl het bloed zijn weg zoekt
en een hond de stembus vindt,

staan de mensen in de rij
om te gaan stemmen.

Het zal ze weinig helpen.

De hokjes worden dichtgetimmerd.

Ben je voor democratie? Of heb je liever een sterke leider? Het is lood om oud ijzer.

Rood is de kleur van de stem
en rood is de kleur van de dood.

